

Značenje podudarnosti okvirnih linija lica i gornjih središnjih sjekutića

Vjekoslav JEROLIMOV

Zavod za mobilnu protetiku Stomatološkog fakulteta
Sveučilišta u Zagrebu

Primljeno 1. ožujka 1982.

Ključne riječi: okvirne linije lica i sjekutića, podudarnost oblika

Sažetak

Autor je istraživao stupanj podudarnosti oblika okvirne linije lica i oblika gornjih središnjih sjekutića u našoj populaciji. Istraživanje je provedeno na uzorku od 250 osoba, 120 muškaraca i 130 žena. Oblici okvirnih linija lica i zubi razvrstani su u tri oblika prema Williamsu (ovalan, četvrtast i trokutast). Oblik lica je određivan mjerenjem širine lica u tri razine: na mjestu antropometrijskih točaka frontotemporalne — frontotemporale, zygion — zygion i gonion — gonion. Širina gornjeg središnjeg sjekutića mjerena je također u tri razine: na mjestu vrata, sredine krune i incizalnog brida zuba. Nakon toga provedena je usporedba pojedinih oblika okvirnih linija lica s različitim oblicima sjekutića.

Postoji visoka podudarnost oblika okvirne linije lica i oblika prednjih zubi po Williamsu u našoj populaciji (čak preko 90% svih istraživanih slučajeva). Podudarnost za ovalan oblik je najučestalija: u muškaraca je nađena u 78% slučajeva, dok je u žena u 61% slučajeva. Za četvrtast oblik lica i zubi podudarnost je nađena u 11% muškaraca i u 14% žena. Trokutast oblik lica i zubi podudaraju se u 6% muškaraca i 12% žena. Podudarnost pojedinih oblika lica s različitim oblicima gornjih središnjih sjekutića, osim ovalnog, nađena je u žena u većem broju slučajeva nego u muškaraca. Rezultati ovog istraživanja mogu se primijeniti kako u dentalnoj industriji (proizvodnji umjetnih zubi), tako i u kliničkoj protetici, a ujedno predstavljaju antropometrijske osobitosti specifične za našu populaciju.

UVOD

Okvirne linije lica mogu se svrstati u tri temeljna oblika: ovalne, četvrtaste i trokutaste. Ipak, postoje različiti prijelazni oblici između ovih osnovnih. Priroda nikada ne stvara dva jednaka lica, ali ove karakteristike jedne od spomenutih skuina dominiraju. Williams (cit. Suvini¹) je našao, da u većine ljudi

postoji sličnost oblika okvirne linije lica i okvirne linije prednjih zubi, osobito srednjih gornjih sjekutića (sl. 1). O takvoj povezanosti govore i radovi drugih autora (Lee², Tanzer³, Kallay⁴, Vukovojac i Jerolimov⁵, He-artwell⁶, i dr.).

Cilj istraživanja je bio utvrditi stupanj podudarnosti oblika okvirne linije lica i oblika gornjih središnjih sjekutića u našoj populaciji. Oblici okvirnih linija lica i zubi razvrstani su u tri oblika prema Williamsu.

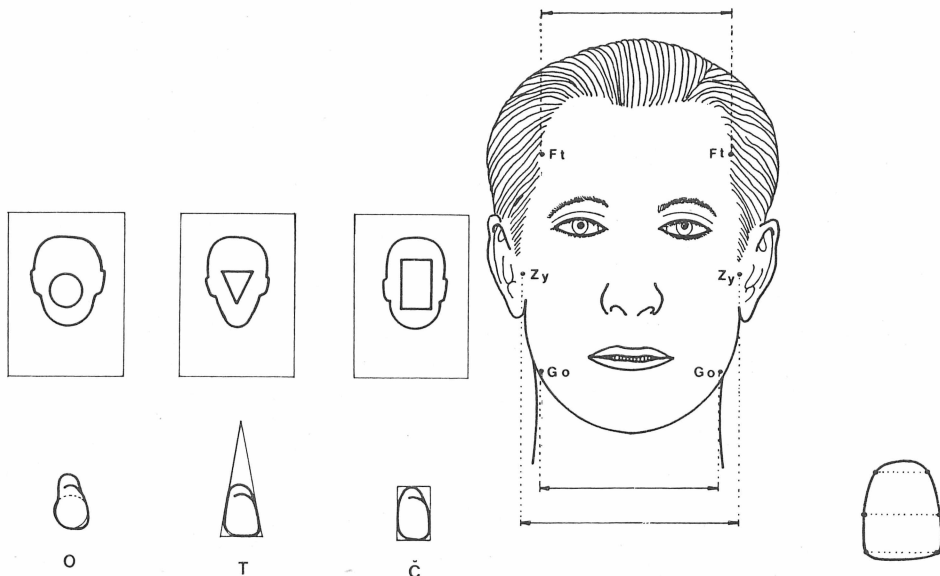
MATERIJAL I METODE

Istraživanje je provedeno na uzorku od 250 osoba, studenata Stomatološkog fakulteta u Zagrebu, od kojih je bilo 120 muškaraca i 130 žena.

Oblik lica je određivan na temelju triju mjera lica dobivenih šestarom po Korkhausu. Širinu lica mjerili smo u tri razine: na mjestu antropometrijskih točaka frontotemporale — frontotemporale, zygion — zygion i gonion — gonion (Saller⁷), (sl. 2).

Širina oba gornja središnja sjekutića mjerena je pomičnim mjerilom u tri razine: u predjelu vrata, sredine krune i incizalnog brida zuba. Na temelju tih triju mjera određivan je oblik krune zuba (ovalan, četvrtast i trokutast), (sl. 2).

Nakon toga proveli smo usporedbu pojedinih oblika sjekutića s različitim oblicima okvirne linije lica.

Sl. 1. — Prikaz okvirnih linija lica i gornjih središnjih sjekutića; ovalan, trokutast i četvrtast

Sl. 2. — Prikaz mjernih mjesta na licu (Ft—Ft, Zz—Zy, Go—Go) i na gornjem središnjem sjekutiću (a — vrat, b — sredina krune i c — incizalni brid zuba)

REZULTATI I RASPRAVA

Iz tablice rezultata vidljivo je, da se u muškaraca s ovalnim oblikom lica ovalan oblik gornjeg središnjeg sjekutića pojavljuje u 75,83% slučajeva, dok je u žena isti nalaz u 61,53% slučajeva.

Četvrtast oblik lica i četvrtast oblik gornjeg središnjeg sjekutića podudaraju se u muškaraca u 10,83% slučajeva, a u žena u 13,83% slučajeva.

Trokutast oblik okvirne linije lica i trokutast oblik sjekutića podudaraju se u 6,66% muškaraca i u 12,3% žena.

Sve ostale kombinacije zastupljene su u vrlo malom broju ili uopće nisu pronađene. Jedino bi možda trebalo izdvojiti kombinaciju ovalnog lica s trokutastim sjekutićima, koja se našla u muškaraca u 3,33% slučajeva, a u žena u 6,92% slučajeva. Isto tako bi izdvojili kombinaciju ovalnog lica i četvrtastih sjekutića, koju nalazimo u 1,66% muškaraca i 3,07% žena.

Rezultati naših istraživanja pokazuju, da postoji visoka podudarnost između oblika lica i oblika gornjeg središnjeg sjekutića, kao dominantnog prednjeg zuba u stvaranju utiska skladnosti s okvirnom linijom lica. Nažalost, u dostupnoj literaturi nismo našli brojčanih podataka, koje bismo mogli usporediti s vlastitima. Rezultati opkazuju, da temeljne tri kombinacije po Williamsu čini preko 90% svih istraživanih mogućnosti između oblika okvirne linije lica i oblika gornjih središnjih sjekutića.

Iz navedenih podataka se vidi, da je ovalan oblik podudarnosti u muškaraca znatno učestaliji nego u žena, iako je nalaz ovalnih oblika lica i gornjih središnjih sjekutića u žena znatno češći od drugih kombinacija. Četvrtast oblika, a pogotovo trokutast, znatno su rjeđi nalaz, naročito u muškaraca. Preostale kombinacije vrlo su rijetke. One koje smo utvrdili rjeđe su nađene u muškaraca. Iz rezultata proizlazi, da osim ovalne, u žena možemo češće naći druge kombinacije oblika okvirne linije lica i gornjeg središnjeg sjekutića, nego u muškaraca.

Tab. — Podudarnost oblika lica i oblikazubi (O = ovalan, T = trokutast, Č = četvrtast)

OBLIK LICA	OBLIK ZUBA	MUŠKARCI		ŽENE	
		br. sluč.	%	br. sluč.	%
O	O	91	75,83	80	61,53
T	T	8	6,66	16	12,30
Č	Č	13	10,83	18	13,84
O	T	4	3,33	9	6,92
O	Č	2	1,66	4	3,07
T	O	0	0	1	0,76
T	Č	0	0	1	0,76
Č	O	2	1,66	1	0,76
Č	T	0	0	0	0
UKUPNO:		120	100%	130	100%

ZAKLJUČCI

Na temelju dobivenih rezultata mogu se donijeti slijedeći zaključci:

1. Postoji visoka podudarnost oblika okvirne linije lica i oblika prednjih zubi po Williamsu u našoj populaciji (čak preko 90% svih istraživanih slučajeva).
2. Podudarnost za ovalan oblik je najučestalija: u muškaraca je nađena u oko 78% slučajeva, dok je u žena u oko 61% slučajeva.
3. Za četvrtast oblik lica i zubi podudarnost je nađena u 11% muškaraca i u 14% žena.
4. Trokutast oblik lica i zubi podudaraju se u 6% muškaraca i 12% žena.
5. Podudarnost pojedinih oblika lica s različitim oblicima gornjih središnjih sjekutića, osim ovalnog, nađena je u žena u većem broju slučajeva nego u muškaraca.
6. Rezultati ovog istraživanja mogu se primijeniti kako u dentalnoj industriji (proizvodnji umjetnih zubi), tako i u kliničkoj protetici, a ujedno predstavljaju antropometrijske osobitosti specifične za našu populaciju.

LITERATURA

1. SUVIN, M.: Stomatološka protetika, Školska knjiga, Zagreb, 1976.
2. LEE, J. H.: Dental Aesthetics, John Wright and Sons Ltd., Bristol, 1962.
3. TANZER, G.: Angewandte Kunst in der Prothetischen Stomatologie, V Ed., Volk und Gesundheit Verlag, Berlin, 1968.
4. KALLAY, J.: Dentalna antropologija, Svezak I, Izdavački zavod JAZU, Zagreb, 1974.
5. VUKOJEVAC, S., JEROLIMOV, V.: Fizionomija i estetika postave frontalnih zubi, Zbornik radova Stomatoloških dana Hrvatske, Zagreb, 1975.
6. HEARTWELL, C. M., RAHN, A. O.: Syllabus of Complete Dentures, III Ed., Lea and Febiger, Philadelphia, 1980.
7. SALLER, K.: Lehrbuch der Anthropologie (Martin), III Auflage, Band II, Gustav Fischer Verlag, Stuttgart, 1959.

Summary

THE SIGNIFICANCE OF CONFORMITY OF THE SHAPE OF A FACE WITH THE SHAPE OF THE UPPER CENTRAL INCISORS

Key words: shapes of faces and incisors, conformity of shapes

The author investigated the degree of conformity of the shape of a face with the shape of the upper central incisors in our population. The investigation was carried out on the sample of 250 subjects, 120 males and 130 females. The shapes of the faces and the teeth were divided into three types according to Williams: oval, square and triangular. The shape of a face was determined by measuring the width of the face at three levels: at the positions of the anthropometric points frontotemporale — frontotemporale,

zygion — zygion, gonion — gonion. The width of the upper central incisor was measured at three levels too: at the neck of the tooth, the middle of the tooth crown and at the incisal edge. Afterwards, each type of a face shape was compared with the different shapes of the incisors.

There is a high degree of conformity in the type of a face shape with the shape of the frontal teeth in our population. conformity for the oval type is most frequent: in males it was found in 78% and in females in 61% of cases. For the square type of the face and the teeth the conformity was found in 11% of males and in 14% of females. The triangular shape of the face and the teeth conformed in 6% of males, and in 12% of females. The conformity of the single face shapes with the different shapes of the incisors, except for the oval one, was found in greater number in females than in males. The results of this investigation can be applied both in the dental industry (in manufacturing of the artificial teeth), as well as in clinical prosthetics. At the same time they show the anthropometric characteristics specific for our population.